

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bibliotheca Scriptorvm Sacri Ordinis Cisterciensis Elogiis Plvrimorvm Maxime Illvstrivm Adornata

Visch, Charles de

Coloniæ Agrippinæ, 1656

G.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38433

1588. taoto loco impressionis & Impressoris nomine. Initium est: *Monsieur, ie ne puis nier, &c.*

Fulienfes item alij (suppresso nomine suo) translulerunt ex Italico in Gallicum idioma, ac typis mandarunt Libellum inscriptum, *Le combat spirituel*, id est, *Confectus, siue, pugna spiritualis*; insigni præfatione præfixa, ad animas deuotas salutis viam strenuè gradientes. Porro, hunc libellum postea à Patribus Theatinis recognitum, & 27. capitibus auctum, denuò translulit quidam Parisiensis D. S. & in lucem emisit, Parisijs, 1645. in 16. typis Georgij Iosse.

G.

Gabriel Castellanos, Hortensis in Hispania monachus, vir pietate & doctrina commendabilis, Abbas quondam & Visitator generalis, ac Diffinitor congregationis, *Librum Sancti Patris nostri Bernardi ad fororem, ex Latino Hispanū fecit*, iussitq; imprimi Vallisoleti, 1602. Henriquez in Phœnice, inter scriptores Hispaniæ.

Gabriel Franciscus, Nobili apud Florentinos familia procreatus, Monachus Cisterciensis in patria, Poëta fuit clarissimus, & omnium sui temporis suauissimus, teste Ferdinando Vghello Italiæ sacra, tom. I. inter Episcopos Fanentes, fol. 717. multa præclara ingenij sui monumenta reliquit, quorum titulos hætenus assequi nequiu, videatur Nicolai Baccetij historia Septimiana, lib. 7. vbi Authoris huius cum laude fit mentio.

Gabriel de Franairilis, Florentinus, Monachus Cistelli, lepidus, nobilitate fuit Poëta Laureatus, qui *plura scripsit egregia opuscula, digna qua lucem aspiciant*. Extant diuerso carminum genere conscripta, in Bibliotheca eiusdem cœnobij. obiit à paucis annis.

Gabriel à Sancto Malachia, Religiosus Congregationis Fulienfis, multo exactius quam antea, translulit in linguam Gallicam, *Epistolæ Sancti Bernardi*, easque imprimi curauit Parisijs, anno 1649. ty-

pis Gasparis Meturas, in plateâ S. Iacobi, sub interfigno SS. Trinitatis. Prodierunt & eodem anno translationes noua in linguam Gallicam, *Vita Sancti Bernardi*, & aliorum aliquot Tractatum, eiusdem Sancti Patris, nimirum, *de Conuersione Morum, de vita solitaria, & de Præcepto & dispensatione*. Parisijs, apud Antonium Vitre, Typographum Regium, &c. 1649.

Galfredus Romavallis, instituti Cisterciensis (teste Pitæo) monachus Anglus, vir pietate & eruditione multiplici, suo sæculo multum celebris; absolutis feliciter humanioribus & philosophicis studijs, maturescente cum annis ingenio, in S. Theologiæ palestram descendit, tanto discendi studio, ut sacras scripturas, antiquos Ecclesiæ Patres, & scholasticos Doctores, penè nunquã cessaret nocturna versare manu, versare diurna. Ex quibus hausit, quæ postmodum diuine vena dictando & concionando populis propinauit. Plurima scripsisse dicitur, ex quibus tamè hætenus nihil reperiunt, præter *Doctarum concionum librum vnu*, olim Londini impressum, à Reinero Wolfio: hoc initio: *Si filius Dei es, mitte te &c.* Quo anno vixerit, incertum est. Vide Pitæum in appendice ad librum de scriptoribus Angliæ, centuria 1. nu. 87. Et Balæum, centuria 12. n. 39.

Gallus, Abbas regalis cœnobij Aulæ Regiæ (iuxta Pragam Bohemiæ Metropolim) Regum Bohemiæ Mausolæis celebris, vir veterū lectio ne diues, diuinarum rerum contemplator egregius, eloquio compositus, & conuersatione vitæ regularis insignis, varia scripsit, ex quibus extant (teste Trithemio de scriptoribus) *Sermones ad fratres*, & volumen magnū, quod prænotauit Author, *Malogranatum*, cuius initium est: *Fili accedens ad seruitutem Dei*, &c. Est autem scriptum per formam Dialogi inter Patrem & Filium. Extatque impressum in folio, anno 1487. (suppresso loci & Typographi nomine) sub hoc titulo:

P 3

Dialogus

Dialogus dictus Malo granatum, in 3. libris diuersus, Interlocutoribus, Patre & Filio. Agit autem primus liber, de statu incipientium, sub tribus distinctionibus, 1. ma est, de conuersione hominis ad Deum, 2. de Contritione, & confessione; 3. de satisfactione.

Liber 2. dus, agit de statu Proficientium, tribus etiam distinctionibus, quarum primâ agitur, de vitiorum detestatione, 2. da de virtutum operatione 3. tia de Tentationum perpeffione.

Liber 3. tius agit de Statu Perfectorum, sub tribus distinctionibus; Prima est de cordis munditia, 2. de Dei & proximi Charitate. 3. de Creatoris omnium contemplatione.

Ad calcem operis subiungitur: *Explicat dialogus, dictus Malo granatum compilatus à quodam Venerabili Abbate, Aula Regia in Bohemia, Ordinis Cisterciensis. An. Domini M. CCCC. LXXXVII. Prologus verò huius operis sic incipit: Ecce dabo tibi mastum granatorum meorum, &c.*

Vidi hoc opus M. S. in Bibliothecâ Veteris Campi, iuxta Coloniam. In cuius 3. parte continebantur etiam *Resolutiones omnium dubiorum & difficultatum qua à Statu Religioso quempiam auocare possent*, per Abbatem Gallum conscriptæ, quarum initium est:

Instantibus tuis precibus, &c.

Extat etiam *Malogranatum, in Flandricam linguam translatus*, Louanij in Valle Sancti Martini.

Cæterum non abs re hic annotandum duxi, sub finem elapsi sæculi, ad regimen huius monasterij *Aula Regia*, assumptum fuisse ex cœnobio nostro Dunensi D. Antonium Flamingum, natione Belgam, qui tanta cum laude eidem præfuit, vt vniuersi ordinis nostri per Bohemiam, Morauiam, Silesiam, & Lusariam, constitui meruerit Vicarius generalis. Quarum prouinciarum monasteria ita etiam reformauit, vt eadem (ante nuperam Suecorum irruptionem) in religionis obseruantia, paucissimis per vniuersum Romanum Imperium cœnobijs cedere

debuissent. Quo factò, prudentiæ, cæterarumque virtutum suarum claritatem ita diffudit, vt Inuictissimus Romanorum Imperator Rudolphus, eadem excitus, illum consilij suis ordinarijs adhibuerit Obijt anno 1599. gloriosissimam post se nominis famam relinquens.

Habeo penes me *prolixam quandam epistolam historiam, quam anno 1583. in festo S. Barnabæ Apostoli, ex Aula Regia scripsit ad Reuerendum nostrum Abbatem de Dunis, in qua summam totam suam describens vitam, inter cætera, ait se à iuuentute in Monasterio nostro Dunensi fuisse nutritum, & ante 24. aut circiter annos, in eodem professionem emisisse. Vide de hoc Abbate etiam Longelinum in serie Abbatum Aulae Regiæ, quam edidit in notitijs suis.*

Garnerius, Vide Guarnerius.

Gasberius, cognomento, *dû Puy Cibot*, patria Lemouicensis, cœnobij B. Mariæ de Floregijs, alias de Thoroneto, monachus, scientiæ multices professor eximius, antequam cœnobiticam vitam profiteretur, quo tempore etiam scripsit lingua Analitia (quam Prouincialem vocamus) quendam libellum, cui nomen indidit: *Las baulias des Amoures*. Obijt anno salutis 1263. Ioannes Nostradamus in libro quem inscripsit, de poëtis regionis Analitiarum; Franciscus de la Croix in bibliotheca Gallica; Hugo de Casano in catalogo poëtarum Prouinciæ, apud Seguinum in bibliotheca sua M. S. littera G.

Gaspas Longelinus, Antuerpiensis Belga, ordinem Cisterciensem professus ad sanctum Saluatorum, in patria, migravit inde in Germaniam, vbi nominatus fuit primò Abbas Disenbergensis (siue, Montis sancti Disibodi) ac postea Veterinæ Vallis, vulgò Eussertal, in diœcesi Spirensi; mihi à pluribus annis, litterarum & scriptorum communicatione familiarissimus. Edidit *Notitiam Abbatiarum Ordinis Cisterciensis, per orbem*

orbem vniversum, libris decem, quibus singulorum Monasteriorum origines, & incrementa, Benefactorum, aliorumque illustrium virorum monumenta, donationesque recensentur. Coloniae apud Ioannem Henningium, anno 1640. in folio.

Origines item ac progressus Ordinis Cisterciensis Abbatiarum Ordinum Equestrium, de Calatrava, Alcantara, &c. Librum alium in folio. Coloniae typis Birckmannicis, anno 1641.

Purpuram Diui Bernardi, representantem elogium & insignia gentilitia, tum Pontificum, tum Cardinalium, necnon & elogium Archiepiscoporum, & Episcoporum, qui assumpti ex Ordine Cisterciensi, in Sacra Romana Ecclesia floruerunt. Coloniae typis Henrici Kraft, anno 1644. in folio.

Publicauit etiam, Purpuram S. Benedicti, representantem elogium & insignia gentilitia Pontificum, Cardinalium, Archiepiscoporum, & Episcoporum eiusdem ordinis. Cuius operis compendium (quoad primam partem, quae est de Pontificibus) iam etiam impressum est per formam tabulae, ad partem pendendam. Praeter haec, meditatur

Notitia Abbatiarum &c. editionem alteram duplo auctiorem. Item

Opus aliquod genealogicum, continens genealogias omnium Regum, Principum, aliorumque illustrium virorum, qui aliquod olim Cisterciensibus canobium fundarunt, per vniversum Christianum orbem.

Denique, Catalogum Serenissimorum viriusque sexus Principum, qui strepto mundi schismate, Christo Regi Regum in Ordine Cisterciensi, ad mortem vsque militarunt. Additis omnium & singulorum armis, siue insignibus gentilitijs, in artis Heraldicae curiosorum gratiam.

Plura excogitabant, felix eius ingenium, & zelus illustrationis ordinis feruentissimus, quibus excitatus, vel inter ipsos etiam armorum strepitus, Musas colere pergit, hoc anno 1654. adhuc superstes. In Hungaria alibi degens, Monasterio Verinae Vallis per haereticos occupato,

Caspar de Valle Petrosa, monachus celeberrimi & vere Regalis canobij Populeiani in Catalonia, multiplex doctrina, & omni virtutum genere ornatissimus, varios conscripsit theologicos tractatus, (teste Montalbo, lib. 2. chroniconum. cap. 33.) ex quibus non nisi vnicum producit Henriquez in Phoenice, scilicet *Summam de Sacramentis*. Obijt Caspar anno 1599.

Gaspar Verstockt, Religiosus loci S. Bernardi ad Scaldim in Brabantia, Transulit ex latino in Flandricum, vitam S. Bernardi 5. libris comprehensam, quibus, pro 6. libro adiecit Epistolas Alexandri 3. de canonizatione eiusdem S. Patris.

Item, Calendarium Sanctorum ac Beatorum Ordinis Cisterciensis, ex Menologio Henriquez collectum. Excudit Antuerpia Guillelmus Lesteens. 1650.

Concinnavit & Chronotaxim Ordinis Cisterciensis, siue, filiationes monasteriorum Ordinis eiusdem. Ex quibus, prodijt eodem anno 1650. Linea Claravallensis, in diuersis folijs patentibus. Viuit adhuc hoc anno 1655. plura, forte, daturus.

Gaubertus Fabritius, natione Celiiber, professione vero monastica cenobita monasterij Fontis Clari, quod aliter vulgo dicitur *Santa Fidei*, in Aragonia. In quo viro tantum ab ipso tyrocinio enituit ingenium, tantusque ad studium feruor animi, vt magnam de se spem Superioribus suis praebuerit. Disciplinis altioribus egregie excultus, animum historijs applicuit; specialiter autem illustriora quaeque regni Aragoniae archiua lustrauit, in quibus cum plura reperisset notatu dignissima, quae tempus rerum edax lethæa obliuione obduxerat, nocturno, diurnoque studio, ea in ordinem digessit, & ex ijs conscripsit, ac in lucem emisit.

Historiam vn. ierusalem regni Aragonia. Opus rarum, & curiosum, quod extat impressum in folio. Henriquez in Phoenice.

Gaufredus siue Gaufridus (Seguino, Godofridus) Alacumbæ Abbas vir non minus religionis obler-

obseruantia, quam doctrinæ splendore conspicuus scripsit.

Super Cantica Cantorum. Quod opus seruatur in Villario Brabantia, & in Sancto Martino Tornaci. Vide catalogos dictorum monasteriorum, apud Sanderum in bibliotheca M. S. Belgica. Porro, codicem Villariensem longo tempore apud me habui, Est liber in folio, nitidissimo caractere in pergameno conscriptus. Opus in cantica, vastissimum est, cuius præfatio sic incipit. *Plurima quidem audiui, plures ex nobis &c.* Operis autem initium est: *Ad singulos profectus virtutum, canenda sunt cantica graduum, &c.* Exponit autem Author cantica, moraliter, ad imitationem S. Bernardi (licet longè infra stylum & spiritum Bernardi) interferens expositioni suæ, plures integros sermones, præcipuis quibuscunque annis festiuitatibus accommodato. In præfatione verò citatâ, asserit Author se à pluribus fuisse sollicitatum ad prosecutionem operis S. Bernardi, quorum petitioni nullatenus acquieuerit, sed magis ab initio incipiendo, eodem tenore ad finem usque expositionem suam continuauerit.

Bunderius, in Indice libb. M. SS. dicit hunc etiam scripsisse *Parabolarium*, seu, *librum Prouerbiorum*, qui solebat extare Dunis, in Euerfcham, & apud Prædicatores Audomarenfes.

Cæterum, scripsit etiam *Vitam Sancti Petri Archiepiscopi Tharentasia*, iussu Reuerendissimo Patris Petri Cisterciensis Abbatis, & Atrebatensis Ecclesiæ Episcopi electi, ac Beati Petri Monoculi, Abbatis Claravallensis, quibus Lucius III. Pontifex iniunxerat, vt vitam eius conscribi curarent. Vide Ioannem Molanum, in annotationibus ad Martyrologium, 8. Maij. Et Menologium Henriquez ibidem. Edidit hanc vitam Surius, tomo 3. & Henriquez in Fasciculo Gallicè verò Ioannes d'Assigny, in Conclauj, parte 1, extatque & Flandricè à me reddi-

ta, apud moniales Vallis cali, Dixmudæ in Belgio M. S. & etiam apud me.

Gaufridus Antisiodorensis (à patria cognomen sortitus) Petri Abailardi quondam discipulus, sed ne fieret etiam imitator erroris, ad magistrum Sancti Bernardi se contulit, sub cuius disciplina institutus, religione & doctrina clarissimus euasit, in tantum vt Guilielmus Eisegrenius, lib. de scriptoribus orthodoxis (visis eius scriptis) illum vocare non dubitauerit, virum suæ ætatis eloquentissimum, poetam grauem, theologum sacrarum legum exercitatissimum. Scripsit

Contra Petrum Abailardum, lib. 1.

In Apocalypsim S. Ioannis, librum vnum, doctum & elegantem teste Eisegrenio, supra.

Epistolas ad diuersos. Trithemius de scriptoribus, Posseuinus, Sixtus Senensis in bibliotheca sacra, & Seguinus in bibliotheca Cisterciensis, vbi tamen malè annotat, hunc fuisse Episcopum Antisiodorensis; vt benè aduertit doctissimus Manriquez, in annotationibus ad dictam Seguini bibliothecam. Huic etiam Gaufrido idem Seguinus attribuit *Librum tertium miraculorum Sancti Bernardi in Germania & Belgio patratorum* (de quo supra quædam diximus, verbo Eberardus:) sed in hoc etiam refellitur à Manriquez tomo 2. annalium, ad annum 1147. cap. 5. n. 13. qui Gaufridum horum miraculorum scriptorem, contendit esse diuersum ab hoc Gaufrido Antisiodorensi; sed (quod salua reuerentia tanti viri dixerò) sine sufficienti ratione, vt potè quam tolam adfert, quia Gaufridus scriptor libri miraculorum iam citatorum, asserit se fuisse præsentem dum à Patre Sanctissimo patrata fuerunt ea, quæ ipse scribit; at Gaufridus Antisiodorensis in 2. suo libro de vita eiusdem Sanctissimi Patris Bernardi, eadem commemorans, scribit se ea referre ex relatione eorum qui interfuerunt. *Nam vt relati sunt* (inquit) *qui assuere;*

affuere: quod nequaquam dixisset, si adfuisset. Hæc Manriquez. Sed qui fundamentum huius rationis in eo consistit, quod præsupponat, Gaufridum Antisiodorensem esse eundem cum Gaufrido notario Sancti Bernardi, & postea Clarævallis Abbate, qui 3. postremos scripsit libros vitæ ipsius Sanctissimi Patris: totum hoc corrumpit, si dicamus Gaufridum Antisiodorensem, diuersum esse à Gaufrido notario, & illum quidem scripsisse miracula hæc in Germania patrata, & alia quæ iam recensuimus, hunc verò 3. posteriores libros vitæ Sancti Bernardi, pro ut celebriores, & doctiores scriptores ordinis nostri, Gallicæ nationis, testantur, nominatim (vt iam vidimus) Philippus Seguinus (qui præ cæteris Clarævallisium monumenta exactissimè excusit, vt ex scriptis eius euidenter colligitur;) & doctissimus Claudius Chalemot. S. Theol. Doctor. Abbas modernus cœnobij de Columba, qui in breui, clarissimis suis scriptis, quæ præ manibus habet, vniuerso ordini (in d. & orbi) innocet. Hic in serie amplissima scriptorū Cisterciensium, ex diuersis Galliæ monasteriis collectorum, quam anno 1647. humanissimè mihi transmisit, apertè Gaufridum Antisiodorensem à Gaufrido Abbate Clarævallisii & Sancti Bernardi notario, distinguit, quorum singulis sua adtribuit diuersa opera. Cuius sententiæ libentissimè subscribens, Gaufridum Antisiodorensem asseram eundem esse cum Gaufrido scriptore libri 3. miraculorum à Sancto Bernardo in Germania patratorum; distinctum autem à Gaufrido notario Sancti Bernardi; cuius diuersa quoque reperio scripta. Cæterum, Ioan. Gareus, lib. de veritate corporis Christi in Eucharistia, citat huius Gaufridi Antisiodorensis scriptum in epistolas Pauli. Demisterus, asserit extare aliquot ipsius epistolas in cœnobio Paracletensi, in Trecafinis, & apud Paulum Petavium.

Bibliothec. Ord. Cist.

GAUFRIDVS (alibi, *Gaufridus*, vel *Godefridus*) ex monacho Clarævallis, & notario Sancti Bernardi, primum Igniaci, ac postea Clarævallis Abbas 4. post Guillelmum Sancti Theodoric, & Bernardum Bonævallis Abbatem, scripsit 3. libros *vtimos de vita magistri sui Sancti Bernardi Abbatis*, qui cum operibus eiusdem Sancti passim extant. Is lib. 3. cap. vltimo, recenset opera à Sancto Bernardo scripta, quæ sine dubio illius sunt.

Scripsit & *Vitas SS. Martyrum, Eutropij, Sozomæ, & Bonosæ*, quorum corpora in Claravalle quiescunt.

Legitur etiam scripsisse *De transitu S. Bernardi, librum vnum*, ad Eskilum Lundensem Archiepiscopum sed dubium est, an sit distinctus liber à libro vltimo vitæ S. Bernardi.

Extat quoque apud Baronium, tomo 12. *Annalium*, ad annum 1148. *Eiusdem Gaufridi epistola historica de rebus gestis in concilio Rhemensis, ab Eugenio III. in causa Gilleberti Porretani celebrato*, scripta ad Episcopum Albanensem.

Extat & alia elegans & docta epistola eiusdem Gaufridi, apud Baronium supra, ad annum 1188. *De transubstantiatione aquæ mixtæ vino, in sanguinem Christi*: scripta ad eundem Henricum Cardinalem Albanensem.

Scripsit insuper, *expositiones eruditissimas in Cantica Cantorum*. Quod opus seruat in Morimundo, vt habet series codicum manuscriptorum bibliothecæ Morimundensis, ad me transmissa per Reuerendissimum D. Claudium Abbatem eiusdem loci; tamen ibidem pro *Cantico Cantorum*; habeatur *Canticum Amoris*: quod tamen credo in idem coincidere.

Huic etiam adtribuitur *Liber de personis illustribus in Claravalle sepultis*; qui liber inscribitur *Liber sepulchrorum Clarævallis*; qui sæpius citatur ab Henriquez in Menologio.

Insaper Henriquez in Fasciculo, libro 2. dist.

Q

26. hunc

26. hunc etiam auctorem scribit cuiusdam sermonis (quem alij tribuunt B. Roberto de Brugis) haberi in anniversaria die S. Bernardi. Quem sermonem nuper etiam (sub eiusdem Gaufridi nomine) edidit Iacobus Merlonus Colonienſis paſtor, cum operibus S. Bernardi, aſſerens illum eſſe habitum anno 1163. Quod ſi verum ſit, haud dubie Gaufridi eſt & non Roberti.

Denique Seguinus in Bibliotheca M. S. affirmat illum etiam ſcripſiſſe *Orationem quandam funebrem*, memoria dignam, in laudem diui Bernardi. Credo tamen eſſe ipſammet Concionem iam memoratam. Cæterum Gaufridus hic Sancti ordinis noſtri adſcriptus legitur in Menologio 8. Nouembris, de quo ſequentes leguntur in Claravalle verſus:

Igniaci Paſtor, Gaufridus, legis amator,

Quatuor hic annis claruit, at que fuit

Praſul is electus virtutum nomine clarus,

Noluit hoc fieri, dignus amore Dei.

Gaufridus Claravalleniſis, quem Bunderius in Indice ſuo ſcribit edidiſſe *Comment. in Cantica Cantorum*, ipſe eſt Gaufridus de Alta cumba, conſtat & initio operis à Bunderio citato, quod idem eſt cum eo quod ſuprà recensuimus in Gaufrido de Alta cumba. Alij nonnulli, Gaufridum Claravalleniſem vocant, Notarium Sancti Bernardi.

GAVFRIDVS Lingonenſis Epicoſopus, S. Bernardi conſanguineus, eidemque ab infantia familiaris, ac poſteà vnus ex 30. ſodalibus cum illo Ciſtercium ingreſſus, & ex primis monachis qui Claramvallem in ſudore ſuo fundarunt. Ex Priore Claravallis, primus Abbas Fonteneti, hinc anno 1138. Epicoſopus Lingonenſis 58. creatus fuit. Verum anno 1161. Epicoſpatu ſe abdicans, Claramvallem reuerſus eſt, vbi poſt triennium (anno 1165.) piſſime obiit, in cellâ Sancti Bernardi. In quâ cellâ eidem ſucceſſit venerabilis Alanus, poſt reſignationem epicoſpatuſ

Antiſiodoreniſis. Andreas du Sauffay in martirologio Gallicano, ad 22. Iulij, putat hunc ſcripſiſſe 3. poſteriores libros vitæ Sancti Bernardi, ſed fallitur, ſolummodò enim ſcripto reliquit.

Annotationes quaſdam in vitam Sancti Bernardi, quæ poſteà vſui fuerunt ipſi Alano in ſua compilatione vitæ compendioſæ Sanctiſſimi Patris Bernardi, vt ipſemet fatetur in epiſtola dedicatoria ſui operis, ad Beatum Petrum Abbatem Claravallis. Vide Manriquez, tomo 2. Anual. ad annum 1153. cap. 11. n. 5.

N O T A.

Mirum videri non debere, tot hic à nobis ex Clara- valle produci Gaufridos; nam (præter eos, qui fortè nobis non innotuerunt) 6. diuerſos eodem ferè tempore, in Clara- valle vixiſſe legimus, eiſdem nominis, omnes doctrina, & ſanctimonia vitæ claros; ſcilicet,

1. Gaufridū hunc Lingonenſem Epicoſopum,
2. Gaufridum de Amayo, qui pariter cum S. Bernardo religionem ingreſſus, & cum illo etiam Claramvallem miſſus, obiit priuatus in Clara- valle, in præſentia ſancti Bernardi.
3. Gaufridum de Perona, Priorem Claravallis, qui electus Epicoſopus Nannetenſis, noluit conſentire,
4. Gaufridum i. Claromarſenſem Abbatē.
5. Gaufridum Antiſiodoreniſem.
6. Gaufridum notarium Sancti Bernardi, & poſteà quartum Abbatem Claravallis.

GAVFRIDVS VILLARIENſIS monaſterij in Brabantia religioſus, celeberrimus (teſte Henriquez in menologio) ſui temporis hitoricus, plures ſcripſit Sanctorum vitas, ſuppreſſo licet ſemper nomine ſuo. Eius tamen adhuc extat nomine inſignita *Inſignis epiſtola, ad Idam ſanctimonialem*. Alibi tamen, pro *Ida*, legi *Odam*, vnde hunc eundem eſſe coniecto, cum Godefrido, qui ſcripſiſſe legitur *Vitam Sanctæ Ode Virginis*, quæ aſſeruat in Corſendonc Brabantæ monaſterio Canoni-

corum Regularium. Vbi etiam reperitur *Epistola alia apologetica pro eadem vitâ*, Authore Godefrido eodem, quæ sic incipit: *Godefridus Ordinis & Victorii*, &c. Vide catalogum bibliothecæ Corfendoncanæ, apud Ant. Sanderum, in Bibliotheca M. S. Belgica.

Georgius à Sancto Benedicto, Congregationis Fulientium, edidit, *Enchiridion dialecticæ, & alia plura*, quæ ad notitiâ meam non peruenierunt. Relatio PP. Fulientiû an. 1651. Ex vrbe missa.

Georgius VVeinberger, Furstenveldensis Cœnobij Prior, scripsit *In omnes Regulas Iuris Canonici*, Opus valde utile, in quo, ad singulas, omnes illi conscientia casus, quos varij Doctores ex ipsis resoluerunt, ponuntur, examinantur, iudicantur. Ita Caramel, in Theologiâ fundamentali, de Regulis Iuris, cap. 5. n. 38 fol. 239.

GERMANVS BYGESIVS, Hortensis cœnobij in Hispania religiosus, S. Theol. magister, lingua promptus, sermone politus & facundus, ingenio subtilis, iudicio solidus, orator disertus, concionator zelosus, qui varijs in locis, magna populi concurrentis frequentia, nec minore fructu, verbum Dei prædicauit. Experta & mirata hoc ipsum fuit, clarissima Cæsar-augustana ciuitas, dum eum per aliquod tempus concionatorem habuit; quemadmodum etiam regia Madritensis vrbs, dum in Cisterciensi nostro S. Annæ cœnobio cathedram moderatus est, vbi sapiens tanta spiritus vehementia, & efficacitate ad populum dixit, vt obduratissima etiam corda emolliret. Scripsit

Cosmographiam Christianam, siue, *Volumen insignis concionum de Aduentu, & de Quadragesima*, impressum Brugis, in 4.º. anno 1623.

GERARDVS BORLEVTVS (sic enim vocabatur, & non, *Carolus*, prout in primâ editione huius libri, scripsi) nobili apud Gandenses familiâ procreatus, monachus Monasterij Dunensis in Flandriâ, scripsit linguâ vernaculâ, in gratiam

Sanctimonialium de Rauensberge, dicecesis Audomarenfis, (quarum spiritali directioni deputatus erat) *Tractatum insignem, de pulchritudine & perfectione virtutum*; quem M. S. apud me asseruo. Scripsit circa annum 1574.

GERARDVS LEODICENSIS, ordinis Cisterciensis, scripsit *Librum de remedijs contra amorem illicitum*. Reperitur M. S. Audomaropoli ad Sanctum Bertinum, teste Valerio Andrea in bibliotheca Belgica. Videretur fuisse Claravallensis religiosus, & idem qui etiam collegit quædam miracula à Sancto Bernardo in Germania perpetrata, ex quibus, & alijs quæ collegerat Eberardus Claravallensis, iustum volumen conflatum est. Seguini bibliotheca M. S. huius etiam meminit Bunderius in Indice, Litt. G. n. 98.

GERARDVS ex monacho Claravallensi, Longipontis Abbas in Galliâ, scripsit etiam (teste Angelo Manriquez, tomo 2. Annalium, ad annum 1153.) satis accuratè

Gesta Sancti Bernardi. Vide etiam Henriquez in apparatu ad Menologium.

GERARDVS POREPART, Prior cœnobij de Cristâ, scripsit

Paraphrasim super hymnos Ordinis, excusam Catalauniæ anno 1619. dicatamque Reuerendissimo Domino Claudio Masson, Abbati Morimundensi.

Relatio admodum Reuerendi, & Eximij Domini Claudij Chamelot, Abbatis de Columba.

GERARDVS, monachus de Riue, Ordinis Cisterciensis, scripsit, *defensorium Iuris contra Actorem*. Bunderius supra. n. 207.

F. GERACH, ordinis Cisterciensis monachus sed incerti Monasterii, edidit

Scriptum quoddam in signum de simonia, ad Sanctum Bernardum. Reperitur M. S. in Bibliothecâ nostrâ Dunensi.

G. Monachus Cisterciensis (forte idem) conscripsit:

Tractatum doctum de casibus reseruatibus Superioribus Regularium: M.S. Ibidem.

GERVASIVS HERBLOCTIVS, vulgò, *Herbelot*, monachus Longipontis, & confessarius Montfeoli, edidit an. 1628. R. hemis, libellum quendam huius tituli: *Les rayons esclatans du Soleil de Justice; Ou, L'histoire de la sainte face gardée au Monastere de Montreuil, Diocèse de Laon.*

Relationes. M.S. Eximiorum Dominorum Claudij Chalemor, & Iosephi Arnolfinij, S. Theol. Doctorum.

GERVASIVS, dictus, *de Parco*, habitum sancti Benedicti iuuenis assumpserat in cœnobio S. Mariæ Eboracensis; sed cum tanto perfectionis flagraret amore, vt de virtute in virtutem procedens, semper se melior fieri contenderet, Cisterciensem reformationem affectans, Monasterio de Fontibus initium dedit, vnâ cum Richardo Priore, & alijs 10. Eboracensis sui cœnobij religiosi, (opus promouente, & sumptus subministrante Thurstano siue Truistino, Eboracensi Archiepiscopo.) Quorum piam resolutionem mellifluus Pater Bernardus, in epistola 96. ad ipsos directa, plurimum laudat. Fundationem Monasterij huius, de Fontibus refert Manriquez tomo 1. Annalium Cisterciensium, ad annum 1132. cap. 8.

Porro Geruasius, præcipuus huius reformationis author, sacrarum litterarum studijs, & pietatis exercitijs se totum applicans, tantum profecit, vt Parchensis cœnobij ad Ludam oppidū, Abbas primus fuerit constitutus. Ex quo tempore, Beato Ailredo Rhievallis Abbati, pietate & doctrina celeberrimo, cœpit esse familiaris; cui etiam author fuisse legitur, vt in lucē emitteret, *Speculum suum charitatis*. In quod opus ipse Geruasius (teste Lelando apud Ioannē Pitæum) scripsit *Prologum elegantem & prolixum*; qui

diuersis scriptoribus occasionem dedit suscipiendi, integrum opus à Geruasio esse conscriptum. Hinc Seguinus in bibliotheca sua, agens de Geruasio hoc, asserit illum edidisse librum, cui titulū, dedit, *Speculum charitatis*, hortatu Ailredi Abbatis & c. citans pro se Balæum. Scripsit tamen Geruasius adhuc *Epistolarum ad diuersos*, librum vnum; & alia plura, quorum tamen tituli hæctenus inuenti non fuerunt. Vide Pitæum de scriptoribus Angliæ, vbi eundem vocat *Beato Ailredo parem pietate eique valdè familiarem.*

Gico, Prior in Eversbach, scripsit librum quendam excerptum ex libris & Prophetijs Sanctæ Hildegardis. Extitit in S. Bertino, teste Bunderio, litt. G. n. 230.

S. Gilbertus, cognominatus, vulgò, *de Sempringbâ*, à loco scilicet Natiuitatis, Angliæ vico, & c. Ordinis Gilbertinorum in Angliâ, fundator, à Chrysostomo Henriquez in Menologio, 4. Februarij. & alijs aliquot Authoribus ibidem citatis, asseritur fuisse Cisterciensis, & Sancti Bernardi discipulus: Quorū autoritate motus, illum scriptoribus Ordinis nostri adscripti in primâ editione Bibliothecæ nostræ; addens, Eum in Claravalle fuisse professum. Verū, quia postea ex Guilielmo Neubrigensi, Nicolao Harpsfeldio, & alijs Angliæ scriptoribus, didici, illum non solum non fuisse sub Beato Bernardo professum, sed etiam in Angliâ Ordinem suum fundasse, antequam vllam haberet notitiam aut familiaritatem cum ipso Sancto Bernardo; idcirco priusquàm adhuc exemplaria dictæ editionis publicarentur, adiecto ad calcem, correctorio, totum hoc de professione Ordinis nostri deleri curavi, relictis tamen reliquis omnibus, quod non desint graues Authores, qui scribant, Gilbertum post initam familiaritatem cum Sancto Bernardo, de huius consilio, Ordinem suum in multis conformasse constitutionibus Cisterciensium; atq; hinc factum esse, vt Barnabás de Montalbo, & Miraus in Chronicis suis, alijque nonnulli, hunc Ordinem vocent Cisterciensem.

Videantur, Neubrigensis, lib. 1. cap. 16. & Harpsfeldius, centuriâ 12, cap. 37. Qui tamē Authores in hoc

in hoc discrepant, quod Harpsfeldius asserat illū in Gallias profectum ad Eugenium, 3. Pontificem (qui tunc Cistercij diuersabatur) vt Ordinem suum auctoritate Pontificia, directioni & Regimini Cisterciensium subiceret: Pontificem verò de ipsius vita & sanctitate accuratius informatum, ordinasse, vt per seipsum propriam prolem foueret, educaret, & prouideret; Quare de re, cū valdè anxiosetur, consilij Sancti Bernardi (qui tunc fortè ibidem aderat) fuisse animatum & confortatum. Verba Harpsfeldij sunt, loco citato: *Magna Virorum & mulierum ad hoc vita genus accessio facta est: quam ille tantam fecunditatem videns, seque pro animi sui demissione, indignum qui tot pijs præsset, arbitratus, Cistercium adijt, vbi tunc Papa Eugenius diuersabatur, vt eius auctoritate liceret Cistercienses aliquos assistere, qui huius recentis prolis curam, administrationemque susciperent: qui cum accuratius, curiosusque de illo vitæque eius inquisisset, certiusque edoctus de illo, & quod eum Deus stupendis operibus edendis nobilitasset, indoluit eum sibi virum tam serò cognitum, &c. Et post pauca: Erigitur sua nimirum prolis fouenda, educanda, & prouidenda, licet valdè reluctanti, munus maximè commendandum arbitratus est. Hòc loco incidit innotitiam celeberrimi illius Maláchia, Armachiani Archiepiscopi, & Abbatis Bernardi, cuius consilij animatus, pie captus, seruentius executus est. &c. Hæc Harpsfeldius. At Guil. Neubrigensis, supra, nulla facta mentione Eugenij Papæ, aut Cistercij, asserit simpliciter, Gilbertum excitum fama sanctitatis & doctrinæ Sancti Bernardi, illum accessisse, eique consilij informatum, & in proposito roboratum redijisse. Verba Neubrigensis sunt: Cum captus eius fauor videretur arridere diuinus, veritus ne forte in vacuum curveret, aut cucurrisset, si erumpentem zelum moderatrix scientia non condiret, præsertim minus adhuc à maioribus institutus, tam arduam sollicitudinem arripuisset; Virum Sapientiam & sanctitatis titulis clarum, venerabilem scilicet*

Abbatem Clara-vallensem, Sanctum Bernardum adendum putauit, cuius venerandis consilij informatus, atq; in suo proposito roboratus, tanto seruentius, quanto confidentius pijs ceptis insistere non cessauit &c.

In hac Authoium discrepantia, Angelus Manriquez, tom. 10. Annalium, ad annum Christi 1135. cap. 8. putat Gilbertum, eodem anno in Gallias profectum causa consulendi Sanctum Bernardum, iuxta relationem Neubrigensis, Viri qui circa eadem tempora vixit, & ipsum Gilbertum assecutus sit; quam relationem ab ipso Authore referri scribit hoc anno 1135: decem nimirum annis, antequam Eugenius ad Pontificatum promoueretur. Ex quo, sequeretur, improbable esse quod narrat Harpsfeldius, scilicet Gilbertum, solummodò anno 2. aut 3. Eugenij Papæ incidisse in notitiam Sancti Bernardi, idque quodammodo per accidens, quod illum Cistercij apud Pontificem reperisset; verum (salua reuerentia Manriquez) attento diligenter contextu ipsius Neubrigensis, & ijs quæ immediatè sequuntur, omnino videtur contigisse tempore Eugenij Papæ, id quod narrat de profectioe Gilberti ad Sanctum Bernardum, nam cum continuo annorum tractu, eademque serie res Anglicanas describat, narratis ijs quæ de Gilberto recensuimus, immediatè subiungit promotionem Henrici Abbatis Fontanensis ad Archiepiscopatum Eboracensem, per Eugenium Papam; quæ quidem peracta fuit etiam non statim initio Regiminis Eugenij, vt ex eodem etiam loco colligitur; quia hanc adhuc præcessit electio cuiusdam Guillelmi Archidiaconi ad eandem sedem, per Regem facta, quam electionem, cassatam fuisse per Eugenium, narrat idem Neubrigensis, supra cap. 17. hinc aptè vtrumque Authorem conciliabimus, si dicamus cum Neubrigensi, Gilbertum ex intentione quidem profectum in Gallias, vt S. Bernardum consuleret; sed cum

illum reperisset in Cistercio apud Eugenium Papam, negotia sua ipsi communicasse, eo modo quo scribit Harpsfeldius, & vnâ etiam consuluisse S. Bernardum. Ut, vt sit, in hoc omnes Authores conueniunt, quod super Ordine suo, & monasteriorum regimine, consuluerit S. Bernardum, eiusque salutarijs consilijs fuerit informatus.

Scripsit autem Gilbertus, *Leges & Constitutiones Congregationis suae*, ab Eugenio 3. approbatas. Fertur & scripto reliquisse *uolumen epistolarum, & insignes quasdam conciones*. Verum, vtrum hæc iam perierint, an in Anglia adhuc alibi lateant, incertum; Scriptoribus Britanniae hunc etiam adnumerat Balæus.

Gilbertus Brunus (alij Richardus) Abbas vltimus (ante fidei Catholicæ in Scotia suppressionem) Cænobij *Dulci cordis* seu *Seuthaert*, in diœcesi Candidæ Casæ; Vir natalium splendore, ac variâ doctrina spectabilis. Scripsit, *Collectiones historicas Regni Scotia*. Citantur à Demstero, lib. 17. n. 37.

Gilbertus de Hoylandia, in Anglia natus, & ibidem in virtutis & bonarum litterarû studijs ab ætate tenera educatus, ita vt pietas, boni mores, & eruditio, in eo simul cum ætate coalescerent. Successu temporis, sub mellifluo Patre Bernardo (vt scribit Pitæus) factus Cisterciensis ordinis monachus, sanctissimum Abbatem tanto cum feruore imitatus est, vt simillimus ei euaserit penè in omnibus. Quorum intuitu, electus fuit Abbas cænobij *Syvinsherenfis* in Hoylandia, insula diœcesis Lincolnensis; vbi suos verbo exemplo, & scripto studiosè paut, & ad perfectionem promouit. Erat autem theologus summus, & (referente Trithemio) in diuinis scripturis studiosus, & egregiè doctus; cælestiumque rerum contemplationi impensè deditus. Passionum suarum motus tanta animi moderatione repressit, vt non tam prauas in-

clinationes restringere, quam nullas profus habere videretur. Natura mitis, affabilis, sermone comptus, ingenio subtilis, eloquio clarus & facilis, in omni aetione dulcis & humilis, adeo vt Sanctus Pater Bernardus iam mortuus, in huius doctrina, & moribus, quodammodo videretur viuere. Vnde (teste Sixto Senensi) scripsit ad imitationem sancti Bernardi, *In 3. Cantici Canticorum capita, 48. sermones elegantissimos*; indè incipiens, vbi diuus Bernardus scribendi simul & viuendi finem fecit; hoc est, ab eo loco 3. capituli, *In lectulo meo quasiui, &c.* vsque ad illum locum 5. capituli, *Dilectus meus candidus &c.* Quo cum peruenisset, & ipse in viuus esse desuit. Solet hoc opus vnâ cum operibus Diui Bernardi, nomine tantum Authoris appposito, coniungi: quod etiam ipsius Sancti stylum & spiritum ita sapit, vt si sine nomine opus reliquisset, ipsum sibi quodammodo Bernardi nomen impoluisset, omnetque Bernardum auctorem iudicasset, vt scribit quidem Pitæus, & ex eo Henriquez. At Henricus Gandauensis, libro de scriptoribus, agens de sermonibus his Gilberti, subtiles quidem, & valdè spirituales fatetur, sed reuera sancti Bernardi eloquentiæ & sensibus impares.

Scripsit autem Gilbertus & alia plura, quæ hoc ordine, ex Bostono Buriensi, recenset Pitæus, & ex hoc Henriquez in Phœnice, & Manriquez tomo 2. Annalium, an. 1166. cap. 4.

In Cantica Canticorum, sermones 48. Inc. Vary sunt amantium affectus &c.

In psalterium, librum vnum.

In Mattheum, lib. 1.

Super epistolas sancti Pauli, libros quatuordecim.

Extant hi M. S. in Camberona.

In Apocalypsim sancti Ioannis, lib. 1.

Theologicarum sententiarum, lib. 1.

De statu Animæ, lib. 1.

De vita sancti Bernardi, lib. 1.

Homiliarum diuersarum, lib. 1.

Epistolarum, librum vnum, M.S. Oxoniæ, in Bibliothecâ publicâ.

De casu diaboli, librum vnum. Et quadam alia. Hæc Authores citati. Præter quæ extat etiam in Camberonæ, eiusdem Gilberti.

Scriptum super Lamentationis Hieremia propheta. Edita etiam nuper (anno 1641.) Colonia sunt, industriâ Iacobi Merloni, S. Theol. Licentiatii ex Bibliothecâ Oxoniensi eruta, sequentia huius Gilberti opuscula:

Epistola 3. 1. Ad Fratrem Richardum; 2. Ad Adam; 3. Ad Guilielmum.

Dissertationes ascetica 6. quarum 4. priores sunt de meditatione & contemplatione rerum celestium, ac diuinarum. 5. De illo loco Apostoli: Omne datum optimum, & omne donum perfectum, &c. 6. de mysterijs redemptionis humanae. Denique,

Sermo de semine Verbi Dei.

Reperiuntur hæc omnia ad calcem operum S. Bernardi, ab ipso Merlono recognitorum, & Coloniae editorum anno citato.

Claruit Gilbertus anno 1160. & postea. Ioannes Bunderius, in indice, scribit se reperisse Camberonæ & Villarij, *Scriptum* huius Authoris, in *Canonem*, sed credo legendum, in *Cantica*. Cæterum, Demsterus supra, asserit hunc fuisse natione Scotum, & monachum Melrolensium, ac postea Abbatem Hoylandiæ, siue Holylandiæ, id est, Insulæ sacrae, quod est Cœnobium ditionis Scotiæ, in Diœcesi S. Andreae, in quo nunquam fuerint alij Abbates nisi Scoti. num. 617. fides penes illum sit.

Gilbertus Hunt (teste Demstero, in historia, n. 651.) Dini Bernardi habitum induit Lutetiæ, & rarâ ingenij famâ claruit. Scripsit

Lecturas Theologicas, lib. 1.

Replicationes Scholasticas, lib. 1.

Scribebat anno 1363.

Gilbertus, cognomento Magnus, vel, Theologus, ex

Vrsi campi Abbate, anno 1163. electus Abbas Archicœnobij Cisterciensis; vir (ut loquitur Pitæus de scriptoribus Angliæ, ætate 13 ad annum 1280.) acuti ingenij, solidi iudicii, tenacis memoriæ. Quibus fretus adimiculis, ad eminentem planè peruenit eruditionem. Poëta non contemnendus, rhetor eloquio clarus, stylo nitidus, sermone grauis, philosophus etiam subtilis & sublimis, historicus insignis, in concionibus celebris, in quibus Sanctorum Gregorii Magni, & Bernardi, fuit diligens imitator. Theologus denique profundus, & solidus. Postquam Anglicas Academias frequentasset, Gallicas etiam inuisit, maximè Parisiensem & Tholosanam, bibliothecas celebriores, ubique perlustrauit, selectiores omnium scientiarum libros euoluit, notatu digniora diligenter vndeque, tanquam flores decerpit, in ordinem redegit, & ex iis plurima ad posteritatis vtilitatem edidit. Nimirum, ut referunt Pitæus, Henriquez, & Manriquez, tom. 2. Annal. ad annum 1166. cap. 5.

Commentarios in diuersos sacra scriptura textus, libros plures.

In psalterium, librum vnum. Christus est integer caput cum membris, &c. Hoc opus refert etiam Drandius, in bibliotheca vniuersali.

Distinctiones theologicas, lib. 1. Duplex est absentia detestabilis, &c.

Doctorum collectanea, lib. 1.

Concionum, lib. vnum. Rom. 17. Quæcunque scripta sunt. &c. Concionibus his indices addidit Alanus de Lynna.

Pro Christianis contra Gentiles, versu elegiaco, lib. vnum.

Quid sit Monachus, lib. vnum.

Conciones in oraculum Cyrilli, Carmelita Græci, lib. 1. Cum ad monasterium Cluniacense, &c.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Historiam

Historiam quandam, Scopum imitatus, lib. 1. Hæc Authores citati.

Guilhelmus Eisegrinus lib. de scriptoribus orthodoxis, de hoc Gilberto agens, asserit illum scripsisse, *Sermones penè sine numero.* Iacobus Philippus Bergomensis quoque, in suo Supplemento supplementi chronicorum lib. 12. refert hunc Gilbertum etiam scripsisse, *In epistola ad Pauli, libros 13.* (Vereor tamen ne hoc sit idem opus, quod supra adscripsimus Gilberto de Hoylandia.) Et in *Boetium de Trinitate, lib. vnum*: qui sic incipit: *Libros quæstionum, &c.*

Obijt Gilbertus anno (secundum Manriquez supra) 1166. aut (secundum Montalium, & Jongelinum in notitiâ) 1168. Kal. Nouembris post obitum Sanctis ordinis nostri adscriptus, à Ioanne de Zireyo, Cistercij Abbate clarissimo, & missali antiquo ordinis. Hinc corrigendi Eisegrenius & Piræus, scribentes illum floruisse anno 1280. Corrigen di etiam Miræus lib. 5. Orig. monast. cap. 15. & Henriquez in Menologio 17. Octobris; ille dum diem obitus illius notat 1. Nouembris, hic verò die citato. Vide Manriquez supra, ubi plures detegit errores Chrysofomi Henriquez, circa hunc Gilbertum Magnum.

Gislebertus, Aurea-vallis Abbas, Ord. Cisterc. Scripsit carmine piùm aliquod opusculum, de *Sanctissimâ Eucharistiâ*, quod extat penes Philippum Labbeum. vid. illum, parte 1. Coronidis Poëticae, in nouâ Bibliothecâ M. SS. Librorum, ubi dicit se hæc habuisse ex Indice Petaniano. Attamen, quia in serie Abbatum Aurea-vallensium (quam nobis exhibet Jongelinus in notitijs Abbatiarum Ordinis Cisterc.) nemo habetur istius nominis, Gisleberti, oportet vel hîc, vel in ferre illâ mendam irrepisse.

Gondissalvus, de Serda, Hispanus, eques militiæ Cisterciensis de Alcantarâ. Philippo II. Regi Catholico à secretis, edidit anno 1583. Com-

mentarium in epistolam Sancti Pauli ad Romanos, Relatio eximij Domini Claudij Chalemot, Abbatis de Columbâ.

GODEFRIDVS, Vide *Gaufridus.*

GONDISALVVS, Vide *Gondissalvus.*

Gossuinus Bonifacius, monachus & cantor Villariensis in Brabantia, scripsit libri 2. Vitam B. Arnulphi Cornibaltij, Conuersi Villariensis, cum Lectionibus & notis de eodem. Extat M. S. Villarij, plenior & distinctior ea quam Atrebatii Franciscus Moschus edi curauit. Habeo & ego eadem penes me, descriptam ad antiquum exemplar Ebirbacense. Edidit hanc eandem vitam Gallicè à se redditam Ioannes d'Assigny, tomo 2. perfonatum illustrium ordinis Cisterc. Huic Gossuino eximius D. Chalemot adtribuit etiam *Vitam B. Abundi monachi, quæ in Villario asseruatur.*

Gossuinus Clarevallensis monachus, vir sanctitate & doctrina celebris, scripsit Vitam Beate Helmetine Virginis, cuius reliquæ quiescunt in Vuelencuriâ (alibi Boulencuriâ) monasterio ordinis nostri in Campania, diocesis Trecentis. Fuit Author cœuus Virgini, Vita hæc habetur M. S. in Claraualle, eiusque compendium in Menologio Henriquez, 27. Octobris.

Vitam etiam beate Asceline, monialis, neptis Sancti Patris Bernardi: teste Nicolao Camuzæo, in miscellaneis historicis Ecclesiæ Trecentis, apud Hugonem Menardum in obseruationibus ad Martyrologium Benedictinum, 23. Augusti. Extat impressa in Lilijs Cistercij, lib. 2. dist. 3. Colitur verò beata Ascelina 18. Maij vid. & post finem Menologij inter omissa, fol. 165.

Scripsit insuper *Librum miraculorum sui temporis* ad Gerardum Abbatem Ebirbacensem, vt habetur in antiquo libro M. S. Clarevallis, his verbis: *Testimonium Domini Gossuini monachi quondam Clarevallis, qui apud Cheminiû diu*

diu mansit, & in Vurlencuria requieuit: hic ergo scripsit libellum quendam miraculorum, ad Abbatem Ebribaci, Gerardum, &c. Vide apparatus ad Menologium, cap. 3. Fuit verò hic Gerardus 1. Prior Claravallis, ac deinde 3. Abbas monasterij Ebribacensis, in Diocesi Moguntina, vbi obiit anno 1201. & sacre eius reliquie adhuc requiescunt, vt fusius (contra Henriquez) ostendi in fundatione Ebribacensi, quam à me concinnatam, nuper publicari curavi per longelinum, in notitia Abbatiarum; & latius adhuc in historia eiusdem monasterij, quam etiam conscripsi, dum Ebribaci degerem, & M. S. apud me asseruo.

Grandissimus monachus anonymus, virtutæ & eruditionis elegans volumen conscripsit, *De vita & miraculis Beati Bertrandi*, Abbatis illius cænobij sanctissimi.

Philippus Seguinus in bibliotheca sua M. S. littera M. numero 17. Vide etiam Molanum in appendice ad Martyrologium Vsuardi, littera B. vbi testatur quoque extare collectas, & antiphonas, de hoc Beato viro Bertrando editas. Id quod etiam refert Henriquez in Menologio, 20. Nouembris.

Gregorius Bridlingtonus, ab oppido Northumbria, vbi educatus fuit, nomen accepit, eo scilicet tempore, quo Northumbria Regi Scotiae parebat; in cænobio *Glenluce*, Monachum Cisterciensem induit, & maximam sanctitatis & eruditionis famam floruit: sed quia altus est in Northumbria, illum ciuem suum faciunt Angli, scripsit,

Super Cantica Canticorum, lib. 1.

Super varios Sacra Scripturae textus, libros 30.

Sermones, lib. 7.

De Arte Musicae, libros 3.

Lecturas publicas, lib. 1.

Floruit anno 1217. Ita Demsterus supra.

S. Gualterus, Davidis Regis Scotorum filius,

Bibliothec. Ord. Cist.

contempto Episcopatu Sancti Andree, Monachum induit, & Abbas Melrosensis factus, in tanta vixit sanctitate, vt Sanctorum albo adscriptus sit. Colitur die 3. Maij. Molanus in addit. ad Vsuardum, Arnoldus Wion, lib. 3. & lib. 60. cap. 24. ex Leslæo. Scripsit:

Commentarium in Regulam ecclesiasticam.

Floruit anno 1170. Ita Demsterus, n. 568.

Gualterus Daniel, Sancti Ailredi Rhiueallensis Abbatis Diaconus, & optimus discipulus, qui ipsdem virtutis & eruditionis vestigijs, quibus insistere vidit magistrum, ipse etiam firmiter insistere, sancta quadam æmulatione, nitentur; vnde ad summum in vtroque genere perfectionis gradum peruenit. In scriptis suis (teste Pitæo) nonnunquam easdem tractauit materias, quas magister suus Ailredus tractauerat. Scripsit plurima, ex quibus sequentia ex Lelando, & Ioanne Pitæo referunt Henriquez in Phœnice, & Manriquez tomo 2. *Annalium Cisterc.* ad annum 1171. cap. 5.

De conceptione B. Mariae Virginis, libros duos, contra Nicolaum monachum Benedictinum, olim Sancto Bernardo à secretis, tunc autem apostatam.

De virginitate eiusdem B. Virginis: Crebrius me Gualterum prouocas &c.

De verâ amicitia, libros 5. Quasi in biuio iam dudum spatiat, &c.

De onere iumentorum Austri, libros duos. Animaduertens in Isaiæ capite 30. &c.

De honesta virginis formâ, librum 1.

Homiliarum 100. lib. 1. *Aduentus Domini* nostri in carnem &c.

Epistolarum librum vnum: Mandasti mihi vt hoc supra vires, &c.

Centum sententiarum, lib. 1.

Super Missus est, librum vnum.

In aliquos loca sacrae scripturae, librum 1.

Obijt in Rhiévalle, circa annum 1170. Pitæus

seus (ex Lelando) asserit, omnia hæc scripta olim curiosissimè fuisse asseruata in Rhiëvalle, tanquam immortalitate dignissima.

Gualterus Morganus, apud Demetas in australi Wallia natus, artium liberalium, & philosophiæ scientijs egregiè instructus, habitum Cisterciensem induit in Morganensi cœnobio, ubi tantum in virtutibus profecit, ut ad Abbatialem dignitatem electus fuerit. A Lelando, & Ioanne Frumentario Abbate Sancti Albani, libro de vitis illustribus, impensè laudatur, quod naturas rerum inuestigando, versibus elegantibus scripserit:

De animalibus terrestribus, lib. 1.

De volucris, lib. 1.

Carminum lib. 1. de varijs rebus. Et alia plura, tam profa, quam versu.

Claruit circa annum Domini 1219. Vide Pitæum, de scriptoribus Angliæ, & Henriquez in Phœnice.

Habentur autem in bibliotheca M. S. monasterij nostri Dunensis (classe 1. num 114.) insignes quædam *Concordantiæ in Diuum Bernardum super Cantica, cuiusdam Abbatis Morganensis*; verum, utrum sint huius Gualteri, an alterius eiusdem cœnobij Abbatis non constat.

Gualterus de Osbies, S. Theol. Doctor (imò Doctorum splendor, ut verbis chronici Cisterciensis vtar) Abbas primum Longipontis, ac postmodum Cisterciensis, & totius ordinis Generalis; scripsit *Vitam beati Ioannis de Monte mirabili*, cui ipsemet in Longoponte habitum traderat ordinis. Afferuatur M. S. in Longoponte, ex qua plura fragmenta recitat Henriquez in Menologio, 29. Septembris; vti etiam Hugo Menardus in obseruationibus ad Martyrologiũ Benedictinum, eodem die. Benedictus autem Gononus Celestinus, in opere suo de vitis Patrum occidentis, Lugduni anno 1625. impresso, lib. 4. refert compendium vitæ huius Beati Io-

annis de Monte mirabili, atque, *vitam integram asseruari manuscriptam apud Celestinos Sueuionenses, ducentorum foliorum.* Porro Gualterus hic ob vitæ sanctitatem, & doctrinæ excellentiam, tantæ fuit apud omnes æstimationis, ut etiam Honorius III. Summus Pontifex (referente Angelo Manriquez, in serie Abbatum Cisterciensium) eidem dedicauerit opus sermonum suorum, petieritque ab illo monachos Cistercienses, in Apostolos Lioniæ, & Prusiæ. Floruit an. 1222. Quo anno tanquam Legatus Pontificius, missus fuit ad Philippum Regem Franciæ componendum cum Episcopo Parisiensi. Manriquez supra.

Guarnerius, seu *Garnerius*, ex r. Abbate Fonteneri, Lingonensis Episcopus, scribitur ab Eximio D. Claudio Chalemot, scripsisse librum quendam miraculorum Sancti Bernardi. Verum te attentius examinata, reperio hunc esse eundem cum Gaufrido Lingonensi, de quo supra. Quocirca vide quæ ibi diximus.

S. Guericus, Tornacensis primum scholæ moderator, dein Cathedralis ibidem Ecclesiæ B. Mariæ Canonicus; postea Sancti Bernardi in Claravalle discipulus, ac demum Abbas Igniacensis cœnobij in Diœcesi Rhemensis; vir (ut rectè scribit Trithemius, ingenio facilis, eloquio dulcis, & ad persuadendum idoneus. Scripsit.

Sermones de tempore, & de Sanctis, verè mellitos & aureos, editos Parisijs, annis 1539. & 1547. semel Latine, & semel in linguam Gallicam traductos à Ioanne Gagneio viro doctissimo, Francisci primi Galliarum Regis Ecclesiaste. Prodierrunt & Antuerpiæ anno 1576. opera Ioannis Costerij. Eisdem iterum anno 1630. imprimi curauit Lugduni Frater Maurus Raynaldus Benedictinus. Denique nuper quoque prodierunt & Coloniz ad calcem operum Sancti Bernardi, opera Iacobi Merloni ibidem editorum.

Repe-

Reperiuntur etiam M. S. in Abbatiâ Lætiensi, Ord. Sancti Benedicti, & Tornaci ad Sanctum Martinum, eiusdem ord.

Scriptit & *Postillas super psalterium*, quæ manuscriptæ leguntur etiam Tornaci in sancto Martino, in 2. tomis. tomi 1. in initium est: *Cum transissent qui portabant arcam &c.* tomi 2. in initium est: *Exultate Deo, Verbum istud est David &c.*

Tractatum in super de languore anima amantis: M. S. ibidem, & etiam Brugis in cœnobio nostro de Dunis.

Extant in bibliotheca Tigurina *Commentaria in Euangelium S. Matthæi*, sub nomine Guerrici, quem Gesnerus (in bibliotheca) putat esse hunc Guerricum. Id quod satis videtur esse probabile; quia etiam Philippus Seguinus in Bibliotheca sua M. S. refert hunc, inter alia, scripsisse *Commentaria in Mattheum*.

Addit ipse Seguinus, asseruari pariter in magno codice membranaceo bibliothecæ Cathedrali loci eiusdem Guerrici.

Commentaria in Divi Pauli epistolas. In initium est: *Obuians vos ab ardore, &c.* dicitur extare Villarij Bunderio indice.

Item, in *epistolas canonicas*.

Angelus Manriquez tomo 2. *Annalium Cisterciensium*, ad annum 1163. huic etiam Guerrico adscribit *Sermonem de purificatione B. Mariæ Virginis*, qui sub nomine S. Bernardi, in operibus eiusdem excusus legitur.

Denique, Trithemius eundem scripsisse dicit, *Epistolas plures, & alia*, quæ ad notitiam eius non peruenierunt. Id quod totidem etiam verbis asserit Seguinus, supra. Floruit Guerricus circa annum 1150. obiitque circa annum 1157. ut bene ostendit Manriquez, ad eundem annum 1157. cap. 2. Cui etiam consonat Valerius Andreas, in bibliotheca Belgica. Hinc corrigendi Trithemius & Sixtus Senensis; quorum

hic scribit illum claruisse anno 1300. Vide & *Menologium Cisterciense* 19. Augusti; & *Valerium Andream*, supra. Cæterum, Guerricum hunc Sanctis adnumerant, Ioannes Abbas Cistercij, missale antiquum eiusdem ordinis, *Martyrologium monasticum* in appendice 1. littera G. 19. Augusti; Arnoldus de Rayffe in *Auctario* ad Molanum, eadem die; Miræus in *origini*. monast. cap. 15. lib. 5. & alij plures, apud Henríquez supra.

Guibertus, Abbas de Laneyo, Ordinis Cisterciensis in Picardia, scripsit

Historiam quandam sui temporis. Item

Conciones plures. Florebat anno 1261. Relatio reuerendi & eximij Domini Abbatis de Columba, supra sæpius citati.

Guibertus, vide, V Vibertus.

Guichardus 2. Abbas Pontigniacensis, & postmodum Lugdunensis Archiepiscopus, scribitur ab Angelo Manriquez (in serie Abbatum Pontigniacensium, subiuncta tomo 1. *Annalium Cisterciensium*, meritis gloriosus, & *Scriptis clarus*, quæ à Seguino recensentur. Attamen, bibliothecam scriptorum Cisterciensium M. S. Seguini (ab ipsomet Manriquez mihi transmissam) consulens, nulla scripta huius Guichardi reperi; quin imò è contra, Seguinus expressè fateatur, se non reperisse, quod aliquibus scriptis nomen suum posteritatis commendauerit. Producam ipsissima illius verba, ex libro citato, littera G. nu. 18. Vbi agens de hoc Guichardo, & S. Petro Archiepiscopo Tharentasiæ, hæc habet: *Hos sanctissimos viros, uti contemporaneos, hic recensere velui, quia fuerant ambo moribus compositi, & doctrina præstantissimi, sed quod illi scriptis nomina sua posteritati commendarint, necdum deprehendi: hæc Seguinus, Hoc ipsum nuper etiam confirmavit Reuerendissimus Matthæus Pontigniacensis Abbas*

modernus, S. Theol. Doctor eximius, litteris à me consultus. En verba ipsius, in epistola ad me data Parisijs, 2. Februarij, anno 1648. *De Guidardo autem sic existimes: licet illum virum insignem, de litteris & ordine nostro optime meritum facile crediderimus, nos nihil certi, aut scripti reperisse. Hinc non video, quo fundamento Reuerendissimus Manriquez (in alijs tam exactus) hunc Guidardum vocet Scriptis clarum.*

Guido de Arbona, Monachus Cisterciensis Italus, scripsit

Sermones insignes de tempore, & de Sanctis, qui in Italia extant.

Syluester Maurolycius, lib. 2. Maris oceani, De quo libro vide plura infra, suo loco, verbo Syluester.

Guido Cormatius, siue Cornatius, ex religioso Claravallensi, & S. Theol. Professore, Abbas Vallis Claræ, à Philippo Seguino, cum insigni elogio, scriptoribus ordinis adcentetur, propter Constitutiones quasdam, ab illo pro reformatione ordinis concinatas, quæ postmodum à pluribus ordinis religiosi auidè acceptatæ fuerunt. Credo esse constitutiones illas, quas modo obseruat religiosi strictioris obseruantia per Gallias, qui plura satis celebria occupant monasteria.

Florebat Guido anno 1590. quo bibliothecam suam scribebat Seguinus.

Guido de Parè, natione Gallus, ex Abbate 15. Archi-cœnobij Cisterciensis, Archiepiscopus Rhemensis 55. Hinc anno Domini 1190. à Clemente III. Cardinalis S. Mariæ trans Tyberim; deinde à Cælestino 3. Presbyter Cardinalis S. Calixti: ac demum ab Innocentio III. Episcopus Cardinalis Prænestinus, renuntiare meruit.

Scripsit adhuc Cistercij residens, Constitutiones & Leges novas pro militibus Calatrava, quas ipsdem obseruandas dedit, anno 1187. Habentur impressæ apud Henriquez, libro priuilegiorum, editionis Antwerp. an. 1630. Vide etiam Auber-

tum Mirzum in Auctario, de scriptoribus ecclesiasticis. Vir fuit ingenio & doctrina insignis, verbi Dei præco zelosus & varijs pontificijs legationibus celebris. Coloniam missus, ut nomine Pontificis, electionem Otthonis Imperatoris confirmaret, optimam ibidem consuetudinem induxit, & præcepto firmavit, ut ad eleuationem hostiæ, omnis populus in ecclesia constitutus, ad sonitum campanulæ (quam hæc de causa altari affigi iussit) veniam peteret, sicque vsque ad Calicis benedictionem prostratus iaceret. Ordinane etiam, ut quoties venerabile altaris Sacramentum, ad infirmum deferendum esset, quispiam sacerdotem præcedens, per nos illud proderet, sicque omnis populus, tam in plateis, quam in domibus, Christum transeuntem adoraret. Longelinus in purpura Sancti Bernardi, ex Casareo Heisterbacensi, miraculorum libro 9. cap. 71. & Arnolde Wion lib. 5. Ligni vitæ. Vghellus, tom. 1. Italiae Sacrae inter Episc. Prænest. fol. 230. & 305.

Leodium quoque veniens, in canonicorum, & sacerdotum luxum ac auariciam, multa decreta salutaria condidit, & in lucem emisit. Quæ Fredericus Imperator æmulatus, quibusdam etiam adiectis, in Namurcensi collegio Sanctorum Petri & Albani, obseruari præcepit; quod collegium ipse antea dotauerat, ut scribit Seguinus supra, ex collectionibus historicis Guillielmi Cantin, canonici regularis Sancti Victoris Parisiensis. Obijt Gandani in Belgio, anno 1220. 13. Kal. Iunij, ibidemque primum sepultus fuit in ecclesia S. Petri, sed postea Cistercium translatus, vbi in choro tumulus eius visitur, sub hoc Epitaphio:

Nobis donatus de Culmine Pontificatus

Rhemis translatus, iacet hic vir Guido beatus.

In M. S. autem monasterij nostri Dunensis, de hoc eodem Guidone, alij duo leguntur versus, nimirum,

Ornanti Guidonem doctrina dogmata sacra,

Cui

Cui Romana dedit rubeum post curia fertum.

Cæterum Ioannes Bunderius in Indice suo, n. 333. refert extate Parisijs apud Victorinos, huius Guidonis, *Summam Theologia*, cuius initium est, *contestare populum, ne forte, &c.* Item, *Librum alium questionum Theologicarum.*

Guido, Claravallensis Abbas, ex operibus S. Bernardi, compilavit opusculum, in Euangelium, Ecce nos reliquimus omnia, &c. ad Henricum Cardinalem S. R. E. quod sic incipit: Ut tibi, dilectissime præsentis exhortationis schedulas &c. Vidi illud anno 1651. in Bibliothecâ M. S. Collegij Societatis Iesu Louanij est libellus in 8. Vidi etiam ibidem scriptum in signe.

Guido Claravallensis (eiusdem, an alterius monachi Claravallensis, incertum) in 4. um Sententiarum, quod sic incipit: duo ubera tua, sicut duo hinnuli caprarum, &c. Est liber in magno quarto. Vtrum autem scripserit in omnes quatuor libros sententiarum, non constat, certum tamen est hic non haberi nisi in 4to.

Guido monachus cuiusdam Monasterij Filiationis Claravallensis, Scripsit.

Sermones de Festis totius anni, quorum initium est: Sicut dicitur ad Hebræos 4. Solebant extate Dunis, teste Bunderio lit. G. n. 331j. Scripsit etiam

Parabolarium, cuius initium est: Suadente mihi quodam amico, &c.

Extat hoc opus adhuc in Bibliothecâ M. S. monasterij nostri Dunensis, sub titulo: *Parabola ad Sanctum Bernardum.* Quia nimirum Author dedicavit opus suum Sancto Bernardo (qui tunc videtur adhuc in vivis fuisse) Porro, in Epistola dedicatoria Author expressè assertit se esse Religiosum cuiusdam monasterij filiationis Claravallensis. Et Abbatè sum vocari, Iulianum vel Iordanum (non enim potui distinguere) Opus est morale luce dignum. Scripsum in paruo 4.

Guilielmus Albæ Ripæ, vide Wilhelmus.

*Guilielmus de Campellis Gallicanæ ecclesiæ ingens lumen, ex glorioso Catalaunensium Episcopo, humilis Claravallensis Monachus iuxta aliquos) scripsit imprimis, varios philosophicos tractatus, quibus Realium doctrinam non parum illustravit. Deindè & insignem epistolam ad Innocentium II. Pontificem, condemnatoriam errorum Petri Abailardi, quondam discipuli sui: teste Seguino in bibliotheca sua, littera G. numero 2. Fuerat hic aliquando Archidiaconus Pariensis, ibidemque cathedræ philosophicæ moderator, cum eximio famæ & doctrinæ splendore; in tantum, ut etiam Petrus Abailardus eius disciplinæ libens subiecerit. Postmodum tamen, mundi fugiens strepitum, habitum suscepit Canonicorum regularium S. Augustini, fundavitque monasterium S. Victoris iuxta Parisios; vndè, an. 1112. (aut secundum alios 1113.) ad cathedram Episcopalem ecclesiæ Cathalaunensis euectus, eandem non minus vitæ sanctitate, quam doctrina, egregiè decoravit. Sanctum Bernardum Claravallis Abbatem benedixit, ut legitur in vita eiusdem S. Patris, lib. 1. cap. 7. à quo tempore, Cisterciensi ordini mirè cœpit esse addictus, adeo ut anno 1117. eidem in diœcesi sua celeberrimum extruxerit cœnobium *Trium fontium* primam Claravallis filiam. Quinimò, an. 1119. episcopatu se abdicans, eiusdem ordinis habitum, sub beatissimi Bernardi magisterio, in Claravalle assumpsit, in quo, non sine magnâ sanctitatis opinione, migravit ad Christum, ut scribunt Seguinus supra (& iterum lib. de his qui pontificia dignitate se abdicarunt, ut monasticam vitam profiterentur, cap. 5.) rerum ecclesiasticarum per Gallias scriptor exactissimus, Henriquez in Menologio pridè nonas Iulias: & Longelinus in Purpurâ Sancti Bernardi. Qui duo posteriores, ipsa Seguni proferunt verba, huius tenoris: *Guilielmus de Campellis, vir**

sanctus & doctus, etate grauis, laboribus multis fatigatus, atq; omnibus corporis viribus ferme exhaustus, Cathalaunensi episcopatu abdicato, & predicationis iam suscepta ministerio derelicto, quietis & contemplationis ergo, apud Claravallis cenobium, insignem religionis habitum suscepit, in quo, non sine magna sanctitatis opinione migravit ad Christum: Hæc Seguinus, & post illum Henriquez, & Longelinus supra. Scio quidem, Reuerendissimum Angelum Manriquez, nunc Pacis Augustæ Episcopum, Tom. 1. Annal. ad annum 1119. cap. 1. n. 6. contrariæ esse opinionis, & transitum hunc ad Claravalle reijcere; quia (vt ait) nec Claravallis, nec ecclesiæ Cathalaunensis monumenta, sed nec alius quispiam author, ex ijs quos ipse vidit, eiusdem transitus mentionem faciunt. Nihilominus doctissimus Caramuel, in Bernardo suo triumphante, numero 36. folio mihi 40. argumento huic pure negatiuo nihil deferens, Seguinus & Henriquez adhæret, ab ijs non recessurus, donec quispiam clariora in contrarium adducat. Audi ipsius verba, loco iam citato. Ego in re omnino obscurâ, quia non habeo rationem ob quam à Chrystomo Henriquez discedam Guilielmum in Menologio Cisterciensi pridie nonas iulias interloquens, quo vsque clariora occurrant veritatis indicia, Claravallensem monachum existimabo, & dicam eum anno 1112. vt tenet citatus Manriquez, aut fortè sequenti, vt alij existimant, ad Cathalaunensem episcopatum promotum, sedisse annis 7. & tunc resignata illa sublimi dignitate, monachum induisse in Claravallensi monasterio, sub annu 1119. Hæc Caramuel, qui ibidem n. 33. affirmat quoque hunc Guilielmum, cum Parisijs philosophiam profiteretur, ad mentem Realium, talis fuisse æstimationis, vt vnus sufficiens esset, qui Vniuersitatem illam aliàs illustrem, suo magisterio & doctrinâ famosissimam redderet. Porro clarissimi huius viri auctoritate & ratione motus venerabilem quoque Guilielmum Campellensem, cum Segui-

no scriptoribus ordinis nostri ad censui: maxime quod etiam Andreas du Saussay, in supplemento ad Martyrologium Gallicanum 25. Ianuarij, reftertur illum in Claravalle sepulchrum. Ceterum Seguinus in bibliothecâ supra, asserit illum plura alia scripsisse, quæ tamen ad notitiam eius non deuenerunt.

Guilielmus Cistercij Antistes, eius nominis s. religione plenus, & doctrina venerandus, scripsit (referente Philippo Seguinto in bibliotheca, littera G. n. 9.) in gratiam scholasticorum Cisterciensium, in collegio S. Bernardi Parisijs operam litteris nauantium, *Librum quendam in 3. partes diuisum. In quarum 1. agit de septena Laudis decantatione Deo singulis diebus exoluenda. In 2. decernit de Auctoritate & officio Prouisoris, Magistri Regentis, Superioris Magistri studentium, &c. In 3. tractat de Magistris in theologia de Baccalareis, & studiosa iuuentute, optimis artibus, maximisque disciplinis instituenda, & excolenda.* Hæc author citatus, qui subdit, multa in illo libro contineri falsitatis, quæ prudens silentio præterit. Obijt Guilielmus anno 1520. secundum Seguinum; aut, 1521. secundum Reuerendissimum Manriquez, in serie Abbatum Cisterciensium sæpius citatâ, de quo hi leguntur verius:

*Ornant Guilielmum doctrina dogmata sacra,
Virtute ornatum genuit Vasconia tellus.*

Manriquez quoque scribit Librum eius memoratum, eruditione esse conspicuum.

Guilielmus Claravallis monachus, scripsit In epistolam ad Romanos, Libros septem, qui manuscripti extant in Abbatia Lætiensi, ordinis Sancti Benedicti in Belgio. Ant. Sanderus in catalogo Bibliothecæ Lætiensis, littera G.

Guilielmus Frigidæ montis, in Diœcesi Beluacensi monachus, pius, & religione clarus, Helinandi historici socius, scripsit (secundum aliquot)

quot insignem Libellum, cui titulus est, *De reparatione lapsi*, ad germanum suum Galterum Clericum, qui ordinem Cisterciensem, deinde Præmonstratensem amplexus, nondum emissis solemnibus religionis votis, ad sæculum redierat, & uxorem duxerat. Hæc Seguinus in bibliotheca; qui tamen benè subiungit, Vincen-
tium Beluacensem lib. 29. Speculi historialis, cap. 108. asserere libellum hunc esse scriptum ab iplo Helinando, sub personâ ipsius Guillelmi. Vixit anno salutis 1200.

Guillelmus cognomento, *de Guillarilla*, natione Parisiensis, monachus & Prior Chalifij, seu Caroli loci, vir elegantis ingenij, & eruditionis, edidit versibus Gallicis librum insignem, quem inscripsit: *Le Romant des trois pelerinages. Le premier est, de l'homme durant qu'il est en vie, Le second, de l'ame separée du corps: & le Tiers, de nostre Seigneur Iesus-Christ*. Impressus est Parisijs in 40. & in folio, anno 1511. per Antonium Verardi recognitus antea & plurimis in locis emendatus per quendam Petrum Virgin, Religiosum Clara-vallensem, virum eruditum. Vide bibliothecas Gallicas, Antonij du Verdier, & Francisci de la Croix. Exemplaria manuscripta huius libri asseruantur in bibliotheca Sancti Victoris, Parisijs, & Caroli loco. Librum hunc etiam in pro-
fama transfudit, & edidit quidam Andegavensis clericus. Ioannes Gallopei ad petitionem Isabelle de Lual Regina Hierosolymorum, & Ciciæ, Comitissæ Provinciæ, &c. fuit autem impressus post recognitionem, Lugduni per Mattheum Huz, anno 1499. Extat hic liber in Bibliothecâ Ducum Burgundiæ, Bruxellis in tribus aut quatuor exemplaribus (quorum aliqua illustrata sunt raris imaginibus) sub hoc titulo: *Le Pelerin de vie humaine*. Hic est Guillelmus Caroli loci, cuius meminit Labbeus, & alij. Cæterum Philippus Seguinus eiusdem Cœnobij de Caroli loco quondam Prior, in Biblio-

thecâ suâ refert, præter memoratum librum, reperiri adhuc in iplo Caroli loco, huius Authoris opuscula sequentia:

Libellum quemdam precationum, editum Latine & Gallicè.

Libellum alium piarum meditationum. Sermones & orationes plures.

Libellum Dialogorum & colloquiorum familiarium. & Epistolas varias.

Florebat Author anno Domini, 1230.

Guillelmus Kethus, vernaculè, Keith, Abbas de Killes, in Muravia, egregius concionator, eloquens Rhetor, Poeta ingeniosus, multa versu & prosa scripsit. In his iudex loci memorat, *Quadragesimale libri. Hymnus de Sanctis, lib. 1.* Claruit anno 1350. Demsterus in Historia Gentis Scotorum, n. 779.

Guillelmus Parisiensis Episcopus, eius nominis 2. qui obiit in Pontigniaco, suscepto habitu ord. nostri (vi etiam scribunt longelinus in purpura, & Henriquez in Menologio, 6. Maij) refertur à Seguino, scripsisse Summam theologia, librum de divinis officijs, & alia plura; sed fallitur Seguinus, quia Guillelmus Parisiensis Episcopus, Author Summae theologicae, ac aliorum plurimorum operum, quæ refert Bellarminus, lib. de scriptoribus, non fuit Guillelmus secundus, sed tertius qui vixit anno 1240. & obiit 1248. noster autem obiit anno 1222. secundum ipsum Seguinum, aut saltem 1223. secundum longelinum. Vide etiam Henriquez in Menologio supra. Hinc quia nullibi reperitur Guillelmus secundus (seu de Solygniaco) quidquam scriptorum posteritati reliquisse, nullus hic etiam Guillelmus Parisiensis scriptoribus nostris adnumerandus, vtpote, quia nullus alius Guillelmus legitur fuisse ordinis nostri, præter hunc secundum istius nominis, seu de Solygniaco.

Guillelmus, dictus, *de Passione*, monachus Regalis

galis cœnobij de Alcobacia, in regno Lusitania, circa annum 1572. concinnauit *insigne chronicon domus sue*, quod plurimum illustrare poterit historiam Portugallia; hinc recentioribus historicis multum solet esse familiare. Inter alios, læpius illud citat Reuerendissimus Manriquez, nominatim tomo 2. *Annal. ad an. 1147. cap. 17.*

Scriptit etiam. *De foundationibus cœnobiiorum Regni Lusitania.* Manriquez supra, ad ann. 1171. cap. 8. n. 11.

Guilielmus Petroburgensis, monachus cœnobij Ramesiensis in Angliâ; item Guilielmus alius Ramesiensis, postea Croilandia Abbas à Chrysofomo Henriquez in Phœnice adnumerantur scriptoribus ordinis nostri, quorum opera proinde susè recenset. Verum, neutrum fuisse eiusdem ordinis, clare cognoscat, qui Pitsæum, aliosque Angliæ scriptores legerit: nam statim reperiet, monasteria Ramesiense, & Croilandense, fuisse semper ordinis S. Benedicti, & plurimos alios viros eruditione clarissimos produxisse, quorum scripta ab eodem Pitsæo etiam recensentur.

Sed nec ullus reperitur antiquus catalogus cœnobiiorum Ordinis Cisterciensis, in quo hac referantur monasteria. Hinc dictorum auctorum opera hic non recenset.

Guilielmus Remingtonus (alibi, Rymingtonus, & Rymstonus) Ordinis Cisterciensis monachus, in Angliæ cœnobia de Salley, S. Theologiæ Doctor Oxoniensis, vir ingenij subtilissimi, acerrimi iudicij, indefessæ industriæ, ac miri zeli, tanti fuit nominis in dicta Oxoniensi Academia, ut (teste etiam Balæo, infensissimo aliàs religionis catholicæ, & imprimis omnium religiosorum hoste) senatus illum communibus calculis, i. Academiae classe donauerit, non alia ratione, quam ut Wicleffistis frenum imponeret. Id quod etiam egregiè præstitit, nequissimas illorum hæreses, & contra Ecclesiam fraudu-

lentas argutias detegendo, & solidè refutando. Scriptit itaque

Contra Wicleffistas, librum vnum, per formam dialogi, inter catholicum, & hæreticum. Inc. Quadragesima quinque conclusionibus meis, &c.

Conclusionum catholicarum, librum alterum. Ad quandam anachoretam, librum vnum.

Et plura alia, oratione tam vincita, quam soluta, quæ vel temporis iniuria perierunt, vel saltem ad notitiam nondum peruenerunt. Claruit anno 1390. Vide Pitsæum, & Balæum.

Guilielmus Rhiëvallis, natione Anglus, monachus cœnobij de Ruffordia, seu, Rufford, Ordinis Cisterciensis, insigni pietate vir, nec minori doctrina, atque omnigena (ut ferunt) eruditione; quem proinde Richardus & Ioannes Hagustaldenses, Ranulphus Higidenus, Ioannes Pitsæus, Balæus, alijque scriptores Angli, præcipuis gentis suæ scriptoribus adnumerant, non sine encomijs sanè elegantibus. Varia olim scripsit, ex quibus tamen hodie nihil reperitur, præter magnum, & amplum *chronicon Angliæ*, Ailredo Rhiëvallis Abbati dedicatum, cui titulum Author præfixit: *Historia Anglorum*: cuius initium est; *Reuerendissimo Patri & Domino, &c.* Vocatur autem Guilielmus Rhiëvallis, quia (ut apparet) à Beato Ailredo, ex Rhiëvalle cum alijs aliquot monachis missus fuit Ruffordiam, dum hoc cœnobium à Rhiëvallisibus primò fundatum fuit.

Vixit adhuc anno 1160. quo Anglici regni clauum tenebat Henricus II. Vide Pitsæum de scriptoribus Britannia, & Manriquez tomo 1. ad annum 1160. cap. 6. num. 1.

Guilielmus Sladius, monachus Anglus, cœnobij Bucfastensis, in Comitatu Deuonienfi, ad Dareatum fluium, cuius viuidum, expeditum, & acre ingenium (ut ait Lelandus) spinosos sophistarum agros egregiè excoluit; ex qua cultura,

tura, yberem messem; & ex messe, prouentus cumulum recepit. Eleetus postmodum in cœnobij sui Abbatem, cum studia sua adhuc continuaret, diuersis editis libris, & sibi & cœnobio, quod antea fuerat adhuc obscurum, celebre & illustre reddidit nomen. Scripsit (referente Pitæo)

Super Magistrum Sententiarum, libros 4.

Moralium flosculos, lib. 1.

Super vniuersalia, lib. 1.

In Physicam Aristotelis, libros 8.

Questiones de Anima, lib. vnum.

Questiones de Ethica Aristotelis, libros 10. qui sic incipiunt: *Memoratio & reminiscibilis, &c.* Hoc opus adhuc seruatur Oxonij, in collegio Magdalenensi.

Floruit circa annum Domini 1380. Vide Pitæum de scriptoribus Britannæ, & Posteuinum, in Apparatu sacro.

Guilielmus, Abbas Sancti Theodorici, congregationis Cluniacensis, Sancto Patri Bernardo singulari amicitiaæ fœdere iunctus, vt satis colligi potest ex epistola 85, ipsius Sancti Patris; Bernardo ad superos translato, Guilielmus relicta Abbatia Sancti Theodorici, ordinem Cisterciensem professus est in Signiaco, Diœcesis Rhemensis. Vir doctrina & sanctitate celeberrimus; in tantum, vt Guilielmus Eusebeius, libro de scriptoribus orthodoxis, illum vocet, *Virum apostolicæ vitæ, arcana & mystica diuinarum scripturarum interpretatione altum, & sublimem & fidei propagatorem acerrimum.* Scripsit

Speculum fidei, librum vnum.

Enigma fidei, librum vnum.

Sententiarum fidei, librum vnum.

De contemplando Deo, librum vnum.

Ad Theophilum, de natura Animæ lib. 1.

De natura & dignitate Amoris, lib. 1.

De Sacramento Altaris, lib. 1.

Meditationes pro nouitijs, lib. vnum.

Bibliothec. Ord. Cist.

Aduersus Gisleberti Porretani errores, lib. 1.

Contra Petrum Abailardum, libros 3.

Horum librorum meminit Andreas Quercitanus, in notis ad historiam calamitatum Petri Abailardi, asserens illos editos esse, nomine *Disputationis catholicorum Patrū, contra dogmata Petri Abailardi*, & dedicatos sapientissimo Præsuli, Hugoni Rothomagensi Archiepiscopo.

In epistolam ad Romanos.

In Cantica Canticorum opus imperfectum: quod tamen opus Angelus Manriquez tomo 1. *Annal.* ad an. 1129. cap. 3. Sancto Bernardo probabiliter adtribuendum putat. Eius initium est: *Os Sponsi, inspiratio Christi &c.* Seruabatur olim Dunis, teste Bunderio in *Indice M. S. Belgij*, litt. Q. n. 85.

Huic etiam à Trithemio, Henrico Gandauenfi & alijs, adtribuitur *Tractatus ad Fratres de Monte Dei, Carthusianos*, qui vulgo Sancto Bernardo adtributus, in operibus eius impressis legitur. Et certè, in Bibliothecâ cœnobij nostri de Dunis asseruatur antiquissimus liber in pergamento descriptus, in quo idem tractatus continetur sub nomine Guilielmi huius. Incepit etiam scribere vitam *Sancti Bernardi*, sed absoluto libro 1. morte præuentus, absoluere non potuit. Complectitur annos vitæ Sancti Bernardi 38. Religionis 16. Abbatæ 13. vsque ad schisma Petri Leonis. Illum excepit Bernardus Abbas Bonæuallis. Ex operibus Guilielmi huius, nuper an. 1618. quædam Colonia impressa fuerunt, in Bibliothecâ veterum Patrum, Extant etiam typis excusæ meditationes eius, Amuerpiæ, annis 1550. & 1590. vna cum libello de Amore Dei. Obijt miraculis clarus in Signiaco, vbi in hodiernum diem eius visitur sepulchrū. Vide Henriquez in *Menologio Cisterciensi*, 12. Ianuarij, vbi seipsum corrigit, quod in Fasciculo scripserit illum fuisse professum in Clarâvalle. Quo errore etiam imbuti fuerunt Henricus Gandauenfis,

datensis, & Philippus Seguinus, ut constat, de illo quidem ex libro de scriptoribus, de hoc, ex Bibliothecâ Cistercianâ M.S. Ad hunc Guilielmum Sanctus Pater Bernardus scripsit librum suum de Gratiâ & libero Arbitrio, qua propterea eidem corrigendum offert in epistola liminari. Extant etiam 3. epistolæ eiusdem Sancti Patris ad ipsum. Huius etiam Guilielmi meminerunt Sixtus Senensis, lib. 4. Bibliothecæ sacre, & Conradus Gesnerus in Bibliothecâ suâ.

Guilielmus Tornay, siue Tornacensis, qui circa annum 1334. refertur scripsisse Viſas plurimorum Sanctiorum, monachus fuisse ordinis Cisterciensis scribitur à Barnaba de Montalbo, Chronicis Cisterc. lib. 2. partis 1. cap. 32. Verum hic Author, affectui suo erga ordinem suum nimium indulgens, à veritatis tramite aberravit: nam ut recte annotavit Guilielmus Eusegrenius in catalogo scriptorum orthodoxorum, ordinis fuit Benedictinorum nigrorum, non vero Cisterciensium.

Guilielmus de Valcellis, Abbas Cistercij, anno 1316. (alijs 1318.) edidit Libellum distinctionum ordinis, in 15. distinctiones partitum, quem à Ioanne 22. Pontifice approbari curavit. Manriquez in serie Abbatum Cistercij.

Guilielmus cœnobij de Vallada, in Anglia Abbas (secundum Seguinum in bibliotheca) vir claro ingenio præditus, in factis & humanioribus literis haud vulgariter doctus, antiquitatum vero historicarum inuestigator solertissimus, Gestâ inclita Sancti Ioannis Grandisylva in Comitatu Tholosano, Conuersi, seu Laici Fratris, lucido stylo descripsit, atque plura in lucem emisit, quæ ad me non pervenerunt. Ita quidem Seguinus. Ego tamen in catalogis cœnobiiorum ordinis nostri nullum istius nominis (de Vallada) cœnobium reperio: at benè, de Valacia, quod est cœnobium in Ducatu Normanniæ (tunc Regi Angliæ

subiecto) à Mechulde Henrici II. Angliæ Regis matre, anno 1157. fundatum. Huius autem cœnobij suspicor fuisse Abbatem, Guilielmum nostrum, scriptorem vitæ Beati Ioannis Conuersi. Cæterum de Ioanne, vide etiam Menologium Cisterciense 21. Decembris, ubi insignè refertur fragmentum vitæ illius.

Guilielmus V Vicamius, vulgo, Vichyvane, (secundum Longelinum) illustribus in Anglia parentibus natus, & omni virtutis atque eruditionis genere clarus; in tantum, ut etiam agente Urbano IV. Pontifice, ad sedem Archiepiscopalem Eboracensem prouectus fuerit. Plura scripsit, inter quæ (referente Pitsæo) est egregium opus, cui titulum præfixit, Memorials. (Credo ego eundem esse librum, cum eo quæ extat Tornaci in bibliotheca cœnobij Sancti Martini, sub littera H. n. 24. huius tituli: Memorials rerum diffusilium, & incipit; Summa in hoc capitulo, &c.) Cætera eius scripta non comparent. Longelinus in Purpurâ Sancti Bernardi, asserit eum post sedem 6. annorum, Præsulatum se sponte abdicasse, & transmissum mari, in Galliam, ad Pontigniacense ordinis nostri cœnobium se contulisse, & Cisterciensem habitum induisse, ac post biennium in eodem peractum, sanctè in Domino obiisse, anno 1285. 29. Augusti; ibidemque sepulturæ traditum, miraculis fulgere. Longelino concordat Henriquez in Menologio, 18. Decembris, ubi pariter asserit, eum in Pontigniaco habitum Cisterciensem assumpsisse, ibidemque obiisse, & sepulturæ traditum miraculis claruisse. Quæ omnia confirmat autoritate monumentorum Pontigniacensis cœnobij; Barnabæ de Montalbo tomo 1. chronicorum, lib. 1. cap. 31. Et Harpsfeldij, cuius sequentia producit verba, desumpta ex historiâ Anglicana, sæculo 12. cap. 27. Post quinque annos, ultra se à dignitate abdicavit (scilicet Guilielmus Archiepiscopus Eboracensis) & mare

transiit.

transmittens, ibi sato sanctus, Pontigniaci humatus est: ubi & miracula post obitum patasse creditus est. Quibus verbis immediatè subiungit Henriquez: Vixit autem Pontigniaci duobus annis, &c. Pitsæus tamen libro de scriptoribus Angliæ, ad eundem annum 1285, de hoc eodem Guilielmo agens, nullam mentionem facit monachatus, aut resignationis; quin potius è contra, affirmat eum Eboraci extinctum, & ibidem tumulatum esse anno eodem 1285. Porrò, quod tam Pitsæus, quam Longelinus, & Henriquez, loquantur de vno eodemque Guilielmo, arguunt idem nomen, idem tempus promotionis ad eundem Archiepiscopatum Eboracensem, idque agente Urbano IV. Pontifice; ac denique idem annus obitus, scilicet 1285. Tamen Longelinus & Henriquez discrepent in nomine Prædecessoris eiusdem Guilielmi in Episcopatu, ut curiosus lector facile deprehendet. Interim, dum non vacat controversiam hanc exactius discutere, in fide Longelini, & Chrysoctomi Henriquez, Authorem de ordine nostro tam benè meritorum, sanctum hunc Episcopum, hic nostris adscripsi. Vbi tamen notandum duxi, Guilielmum hunc alium esse à Guilielmo Wiccamo, Wintoniensi Episcopo, qui duo illustria fundavit collegia, vnum Wintoniæ, humanioribus studijs; alterum maioribus Oxoniæ. Quia (vt dictum est) Eboracensis obiit anno 1285. Wintoniensis verò floruit deum anno 1366, vt videre est apud Pitsæum, in tractatu de Academia Oxoniensi. cap. 7.

GVILLIELMVS, Vide *Vilhelmus*.

GVNDISSALVVS, Vide *Gundialvus*.

Gundialvus de Sylua, natione Lusitanus, religiosus, & postea Prior Alcobaciensis cœnobij; vir solidè doctus, & ordinis sui aman-

tissimus, ad instantiam Sanctimonialium de Odiuelas

Libros 7. vite sanctissimi Patris nostri Bernardi, olim ab anonymo quodam conscriptos Gallicè, in Lusitanam linguam transtulit, quos postea imprimi curavit inclita Regina Catharina, Philippi Pulchri Hispaniarum Regis filia, Ioannis III. Lusitanæ Regis vxor, Cisterciensibus addictissima. Est hæc vita longè diuersa ab ea, quæ Latine impressa circumfertur passim, cum operibus Sancti Patris Bernardi. Floruit Gundialvus circa annum Domini 1541. Vide Manriquez in serie Abbatum Alcobaciensium, & in Annal. tom. 2. ad annum 1105. cap. 3.

Gunterus Monachus Parisiensis cœnobij, in Diocesi Basileensi, ordinis Cisterciensis; ex ore Martini Abbatis sui Parisiensis, qui expugnationi Constantinopolitane interfuit, descripsit Historiam Constantinopoleos à Latinis subacta quam ex manuscripto codice Academia Ingolstadiensis, tomo 5. antiquæ lectionis, Canisius edidit. Hanc ipsam capti Bizantij historiam, Niceas Choniates expressit in Annalibus Constantinopolitanis, quos Græco latinis iterato editos anno 1593. quidam ineptis, & hæreticis scholijs contaminavit, vt benè notat Miræus in Auctario, de scriptoribus ecclesiasticis. Floruit Guntherus anno 1204. Vide etiam Bellarminum lib. de Scriptoribus.

H.

Beatus *Hæketus*, natione Flander, Parisijs altioribus disciplinis in iuuentute excultus, ob eruditionis famam, & præsertim excellentem concionandi gratiam, à Syluaneſensi Episcopo enocatus, doctissimis concionibus magnam sibi in eius curia auctoritatem, nominisq; claritatem conciliauit (teste Ægydio de Roya, Abbate quondam Regalis montis, in chro-